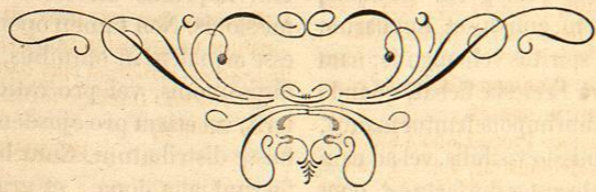

genitum daret : missio autem Spiritus sancti Joan. 14, dicens : *Ego rogabo Patrem, et alium ex merito Verbi facta est* : ideo enim non fuit *Paracletum dabit vobis*. Cui gloria et honor Spiritus datus, donec Jesus fuit glorificatus, sit in æternum.

FINIS LIBRI DUODECIMI DE TRINITATE.

INDEX LOCORUM

SACRÆ SCRIPTURÆ.

EX GENESI.

1. *In principio creavit Deus, etc.*, per principium Filium intelligi, multorum est assertio, 3, lib. 1, cap. 2, num. 6. Pagina 537
Creavit. Unitatem essentiæ designat, ibid. 642
 Ibid. *Faciamus hominem ad imaginem, et similitudinem, etc.* Pluralitas personarum ostenditur, 3, lib. 1, cap. 2, num. 6. 537
 Item factus est homo ad similitudinem Dei secundum animam, non vero corpus, ibid. 537
 Ibid. *Vidit Deus cuncta quæ fecerat, et erant valde bonæ*. Scientia approbationis in Deo ostenditur, quæ visioni scientiæ applicatur, 1, lib. 3, c. 4, n. 11. 209
 Item ea, quæ in particulari distincte creaturas omnes in omni temporis differentia cognoscat, ibid. cap. 3, num. 1. 202
 2. *Adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea*. Neque enim imponere potuisset nomina rebus, nisi ipsas cognovisset, 1, lib. 2, cap. 31, num. 5. 183
 3. *Genuisse Seth ad imaginem, et similitudinem suam*. De vera imagine loquitur, 3, lib. 9, cap. 8, n. 3. 744
 4. *Possedi hominem per Deum*, id est, Genui, 3, lib. 2, cap. 4, num. 9. 582
 17. *Ego Deus omnipotens*. Omnipotentia divina commendatur, 1, lib. 3, cap. 9, num. 1. 224
 19. *Pluit Dominus a Domino*. Processionem Filii Deitatis non opponi, locus demonstrat, 3, lib. 2, cap. 2, num. 2. 576
 32. *Cur quæris nomen meum*. Quia nullum est, quod Deum quidditative significet, cum fit infaillibilis, 1, lib. 2, cap. 31, num. 10. 184
 50. *Num Dei possumus resistere voluntati* ? Id est, effiaci, 1, lib. 3, cap. 8, num. 9. 224

EX EXODO.

3. *Ego sum, qui sum*. Credimus Deum esse testimonio ipsius Dei dicentis, 1, lib. 1, cap. num. 5. 2
 Item significatur permanentia divini esse per hanc absolutam appellationem, ibid., num. 6. 2
 Item independentia in ipso esse, cum ex se habeat, quod sit, ibid., num. 11. 3
 7. *Constituite Deum Pharaonis*. Id est, iudicem, 1, lib. 2, cap. 32, num. 19. 192
 15. *Omnipotens nomen ejus*. Nomen potest imponi Deo, quod ipsum aliqua ratione significet, 1, lib. 2, cap. 31, num. 22. 187
 22. *Dis non detrahes*. Id est, sacerdotibus, et iudicibus, 1, lib. 2, cap. 32, num. 19. 192
 30. *Loquebatur autem Dominus ad Moysen facie ad faciem sicut solet amicus ad amicum*. Cum adeo familiariter, et frequenter Deo sit collocutus, non videtur essentiam illi ostendisse, 1, lib. 2, cap. 30, num. 14. 181

33. *Non videbit me homo, et vivet*. De hominibus in hac vita degentibus sermo est, 1, lib. 2, cap. 7, num. 14. 67
 Ibid. *Ostendam tibi omne bonum*. Omnis perfectio Deo debetur, ideo *omne bonum* se appellat, 1, lib. 1, cap. 8, num. 11. 24

EX NUMERIS.

12. *Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in visione apparebo ei, sic servus meus Moyses, qui in omni domo mea fidelissimus, ore enim ad os loquar ei, et palam, et non per ænigmata et figuras*. Summa familiaritate Moyses cum Deo loquebatur, non tamen tanta, ut essentiam videret, ut ipsa summa familiaritas in re tanti momenti probare videtur, 1, lib. 2, cap. 30, num. 14. 181
 13. *Non est Deus quasi homo ut mentiat, neque ut Filius hominis, ut mutetur*. Immutabilitas Dei, etiam in proposito suæ voluntatis ostenditur, 1, lib. 2, cap. 3, num. 1. 14

EX DEUTERONOMIO.

4. *Dominus ipse est Deus, et non est alius*. Divinæ naturæ unitas ostenditur, 1, lib. 1, cap. 6, n. 4. 19
 Ibid. *Vocem verborum ejus audistis, et formam penitus non vidistis*. Intellige formam sensibilem, 1, lib. 2, cap. 6, num. 4. 62

EX JOSUE.

2. *Deus in cælo sursum, et in terra deorsum*. Cum extrema attingat, medium etiam replebit, unde immensitas ejus demonstratur.

EX I. REGUM.

2. *Non est sanctus, ut est Dominus, neque enim est alius extra te*. Deus cum sibi maxime adhæreat, per Antonomasiam sanctus dicitur, 1, lib. 1, c. 8, n. 17. 26
 Neque est alius extra te. Unitas ipsius comprobatur, 1, lib. 1, cap. 6, num. 4. 19

EX II. REGUM.

20. *Dominus præcepit illi, ut maledicat, et si forte respiciant humilitatem meam*. Permisit Deus illud peccatum Semei, ut patientia Davidis et humilitas eluceret, 2, lib. 3, cap. 8, num. 5. 476
 23. *Dixit Deus Israel mihi*. Hoc est, Spiritus sanctus, 1, lib. 3, cap. 2, num. 5. 197

EX III. REGUM.

8. *Si cælum et cæli cælorum te capere non possunt*. Deus ita est in rebus, ut illis non circumscribatur, 1, lib. 2, cap. 2, num. 8. 52
 19. *Reliqui mihi septem millia virorum*. Reliqui, id est, propria custodivi benevolentia, 2, lib. 2, cap. 23, num. 19. 437

EX II. PARALIP.

6. *Cælum et cæli cælorum non te capiunt.* Quia immensitas ejus nullis terminis circumscribitur, 1, lib. 2, cap. 2, num. 11. 53
 16. *Oculi Domini contemplantur universam terram.* Creaturarum scientia in Deo ostenditur, quia in particulari, distincteque cognoscit creaturas omnes, et earum actus in omni temporis differentia, 1, lib. 3, cap. 3, num. 1. 202

EX TOBIA.

9. *Qui præcipit soli, et non oritur, et stellas claudit quasi sub signaculo.* Per providentiam suam potest Deus immutare cursum causarum naturalium, unde sequitur quod pro incolumitate vitæ opportunis temporum influentis, et sic de aliis debeamus Deum orare, 1, lib. 3, cap. 10, num. 6. 232

EX ESTHER.

13. *Non est qui possit resistere voluntati tuæ, si decreveris salvare nos.* Quod probat, prædestinationem, vel consistere, vel saltem involvere actum voluntatis divinæ, 2, lib. 1, cap. 17, num. 7. 303
 14. *Domine qui habes omnem scientiam,* id est, quæ se, et creaturas omnes cognoscit, 1, lib. 3, cap. 1, num. 1. 195

EX JOB.

11. *Ipsæ enim novit hominum vanitatem, et videns iniquitatem nonne considerat?* Quia præsens est in omnibus rebus per scientiam, 1, lib. 2, c. 2, n. 10. 53
 Item *videns, etc.*, scientiam malorum culpæ, non tamen approbationis dari in Deo probant, 1, lib. 3, cap. 3, n. 9. 204
 11. *Eccelsior cælo, etc.* Quia non circumscribitur rebus, in quibus est, 1, lib. 2, cap. 2, num. 8. 52
 19. *Videbo Deum Salvatorem meum, quem oculi mei conspecturi sunt.* Christi divinitas hinc colligitur, 3, lib. 2, cap. 3, num. 6. 579
 21. *Et ego quando recordatus fuero pertimesco et concutit carnem meam tremor, quare ergo impii vivunt sublevati sunt, etc.* Prospera impiorum fortuna, et inæqualis justorum sors infideles in errorem, justos in admirationem divinæ providentiæ induxit, 1, lib. 3, cap. 10, num. 14. 234

EX PSALM.

2. *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* De æterna generatione intelligitur, 3, lib. 9, cap. 1, n. 6. 721
 16. *Satiabor cum apparuerit gloria tua.* Quia non potest mens nostra quiescere, nisi in quidditativa Dei cognitione, 1, lib. 2, cap. 7, num. 12. 67
 Quæ etiam spem omnem excludit, ibid. cap. 18, num. 2. 113
 17. *Qui Deus præter Deum nostrum?* Unde unitas ipsius comprobatur, 1, lib. 1, cap. 6, num. 4. 49
 23. *Quis est iste Rex gloriæ?* Ex hoc Angelos diem iudicii ignorare comprobatur, ideo propheta illos admirabundos introducit, 1, lib. 2, c. 27, n. 3. 165
 26. *Unam petii à Domino, hanc requiram, etc., ut videam voluptatem Domini.* Beati mirabiles divinæ providentiæ rationes in divina voluntate summa voluptate vident, 1, lib. 2, cap. 24, num. 6. 141
 32. *Verbo Domini cæli firmati sunt,* id est, verbo divino, 3, lib. 9, cap. 2, num. 6. 724
 Ibid. *Reprobat cogitationes populorum.* Id est, de illis aliter iudicat, 2, lib. 5, cap. 1, num. 5. 501

- Ibid. *Qui fingit sigillatim corda eorum qui intelligit omnia opera eorum.* De scientia Dei circa creaturas in particulari intelligitur, 1, lib. 3, cap. 3, n. 1. 202
 34. *Dominus, quis similis tibi?* Solus Deus est bonus per essentiam, 1, lib. 1, cap. 8, num. 3. 22
 39. *Redemisti nos, Domine, Deus veritatis,* id est, qui mentiri non potes.
 48. *Eructavit cor meum verbum bonum.* Hoc est, secundam Trinitatis personam, 3, l. 9, c. 2, n. 6. 724
 49. *Omnis pulchritudo agri mecum est.* Id est, Omnis perfectio in eo est, 1, lib. 1, cap. 8, num. 11. 24
 50. *Malum coram te feci,* id est, mala culpæ te vidente, et permittente, perpetravi, 1, lib. 3, c. 3, n. 9. 204
 52. *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Dixit corde, quia ore non auderet, coram aliis talem blasphemiam proferre, 1, lib. 1, cap. 1, num. 3. 1
 56. *In lumine tuo videbimus lumen.* Lumine gloriæ elevatur intellectus Beatorum ad videndum Deum, 1, lib. 2, cap. 14, num. 3. 100
 67. *Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus.* Trinitatis mysterium ostenditur, 3, lib. 1, cap. 10, num. 1. 563
 68. *Et in libro tuo omnes scribentur.* Ibi liber præscientiam Dei significat, 2, lib. 1, c. 20, n. 9. 345
 71. *Quam bonus Israel Deus his, qui recto sunt corde.* Deus est summum bonum creaturarum, etiam prout bonum dicitur conveniens, 1, lib. 1, cap. 8, num. 13. 25
 81. *Ego dixi, Dii estis.* Sancti et fideles in Scriptura vocantur Dii, lib. 2, cap. 32, num. 19. 192
 Ibid. *Deus stetit in synagoga Deorum.* Hoc est, Principum et iudicum, 1, lib. 2, cap. 32, num. 19. 192
 83. *Gratiam et gloriam dabit Dominus.* Quia sunt dona supernaturalia, et ejusdem ordinis, 1, lib. 2, cap. 8, num. 5. 71
 88. *Neque nocebo in veritate mea.* Nomine veritatis appellatur verbum Dei, 1, lib. 1, cap. 7, n. 3. 20
 93. *Qui plantavit aurem, non audiet? aut qui finxit oculum, non considerat?* Unde omnem perfectionem, quia perfectio est, in Deo esse, demonstratur, lib. 1, cap. 8, num. 11. 24
 96. *Nubes et caligo in circuitu ejus.* Nubes representat thronum gloriæ, et majestatem Dei Patris, 3, lib. 12, cap. 6, num. 3. 815
 101. *Tu autem in principio Domine terram fundasti, et opera manuum tuarum sunt cæli, ipsi peribunt, tu autem permanes.* Permanencia æternitatis divinitatem Verbi ostendit: ea est talis, ut communicari nequeat creaturis, 1, lib. 2, cap. 4, num. 8. 58
 Ibid. *Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates ejus.* Quia varii sunt, ac mirabiles volendi modi, qui in operibus Dei delitescunt, 1, lib. 3, cap. 8, num. 2. 222
 102. *Notas fecit vias suas Moysi, filiis Israel voluntates suas,* id est, præcepta sua, 1, lib. 3, c. 8, n. 1. 222
 103. *Omnia in sapientia fecisti,* id est, scientia practica, 1, lib. 3, cap. 4, num. 9. 208
 109. *Judicabit in nationibus, implebit ruinas.* Hoc, est auxilium atque perfecit victorias, quas de gentibus habuit, vel dæmonum ruinas complevit, illos a cordibus hominum, amovendo, 2, lib. 1, cap. 12, num. 10. 285
 Ibid. *Dixit Dominus Domino meo, etc. Ex utero ante luciferum genui te.* Per uterum substantia Patris, ex qua est Filius, ostenditur, 3, lib. 2, c. 2, n. 2. 276
 113. *Cælum cæli Domino, terram autem dedit filiis hominum.* Quia speciali quodam modo est in cælo, cum ibi specialiter adoretur, et manifestetur Beatis,

- 1, lib. 2, cap. 2, num. 10. 53
 Ibid. *Omnia quæcumque voluit, fecit.* Voluntate, scilicet, efficaci, 1, lib. 3, cap. 8, num. 9. 224
 117. *Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes,* separarunt et abjecerunt, 2, lib. 5, cap. 5, num. 2. 510
 118. *Bonus es tu, et in bonitate tua doce me justificationes tuas.* Rectitudinem habet Deus ita connaturalem, ut præter illam nihil possit operari, 1, lib. 1, cap. 8, num. 16. 25
 135. *Confitemini Domino quoniam bonus.* Bonitatem intrinsecam habet Deus præter quam nihil operatur, lib. 1, cap. 8, num. 16. 25
 138. *Ecce Domine tu cognovisti omnia, novissima, et antiqua.* Præsentia Dei in omnibus rebus per scientiam declaratur, 1, lib. 2, cap. 2, num. 10. 52
 144. *Magnus Dominus, et laudabilis nimis, et magnitudinis ejus non est finis.* Infinitas Dei declaratur, 1, lib. 2, cap. 1, n. 1, 45 et ulterius: *Generatio laudabit opera tua, et potentiam tuam pronuntiabunt.* Ut ostendatur, magnitudinem illam sine fine, etiam Divinæ potentiæ convenire, 1, lib. 3, c. 9, n. 3. 225

EX PROVERB.

3. *Dominus sapientia fundavit terram, stabilivit cælos prudentia.* Unde iudicium practicum prudentiale antecedere liberam Divinæ voluntatis determinationem, comprobatur, 1, lib. 3, cap. 4, num. 7. 208
 8. *Dominus creavit me, vel, ut vulgata habet, possedit.* De generatione Filii Dei, vel de illo ut homine intelligitur, 3, lib. 2, cap. 4, num. 9 et 10. 582
 Ibid. *Cum eo eram cuncta componens.* Filium simul cum Patre creare, et creavisse, hinc intelligitur, 3, lib. 2, cap. 4, num. 12. 583
 Ibid. *Ab æterno ordinata sum.* Æternitas Dei demonstratur, 1, lib. 2, cap. 4, num. 2. 56
 Ibid. *Et legem ponebat aquis ne transirent fines suos.* Per legem non præceptum, sed efficaciam Dei, qua præstat, ut ubi vult, effectus remorentur, intellige, 2, lib. 1, cap. 16, num. 15. 302
 15. *Infernus et perditio coram Domino.* Quippe qui rerum omnium habet scientiam, 1, lib. 3, cap. 3, num. 9. 204
 16. *Omnes viæ hominis patent oculis ejus.* Ut ostendat, nihil subterfugere illius scientiæ infinitæ, 1, lib. 3, cap. 3, num. 1. 202
 Ibid. *Universa propter semetipsum operatus est Dominus.* Inter objecta divinæ voluntatis est ordo finis, et mediocrum, 1, lib. 3, cap. 7, num. 12. 220
 24. *Inspector est cordis.* Ut ostendat infinitatem scientiæ divinæ, quæ profunditatem cordium intuetur, 1, lib. 3, cap. 3, num. 1. 202
 30. *Quod est nomen ejus, aut quod nomen filii ejus si nosti?* Id est, infallibilem esse dignitatem Patris, et Filii, 3, lib. 9, cap. 1, num. 6. 721
 Item quia nullum est nomen Dei, quod ipsum quidditative significet, 1, lib. 2, cap. 2, num. 10. 53

EX SAPIENT.

1. *Quoniam spiritus Domini replevit orbem terrarum,* id est per sapientiam replevit, 1, lib. 1, c. 6, n. 4. 19
 2. *Dixerunt intra se non recte cogitantes,* id est, dicentes, 3, lib. 9, cap. 3, num. 7. 728
 6. *Æqualiter cura est illi de omnibus.* Providentia, quæ intra Deum est ratio æternæ gubernationis, hoc loco demonstratur, 1, lib. 3, cap. 10, n. 1. 231
 7. *Cum sit una, omnia potest.* Loquitur de potentia Dei absoluta, 1, lib. 3, cap. 8, num. 8. 219
 8. *Attingit a fine usque ad finem fortiter, et disponit*

- omnia suaviter.* Rationem æternæ gubernationis intra Deum existentem demonstrat, 1, lib. 3, cap. 10, num. 1. 231
 Ibid. *Quis horum, quæ sunt magis, quam illa, est artifex.* De Divina scientia loquitur quæ est practica, 1, lib. 3, cap. 4, num. 9. 208
 Ibid. *Scit præterita, et de futuris æstimat.* Scientiam futurorum locus demonstrat, 1, lib. 3, c. 3, n. 13. 205
 11. *Nihil odisti eorum, quæ fecisti.* Quæ Deus facit odisse non potest, peccatum, quod non facit, odisse dicitur, 1, lib. 3, cap. 7, num. 5. 218
 Item ex vi bonitatis suæ bonum creatum ita diligit, ut nullum malum ei velit, ibid. num. 9. 219
 Ibid. *Omnipotens manus tua, quæ creavit orbem terrarum.* Manus, id est omnipotentia, quæ est vere, et proprie effectrix, 1, lib. 3, cap. 5, num. 1. 210
 Ibid. *Quomodo autem posset aliquid permanere, nisi tu voluisses.* Voluntate, scilicet, efficaci, 1, lib. 3, cap. 8, num. 9. 224
 Item de providentia Dei circa omnia locus intelligitur, ib. cap. 6, num. 8. 216
 Ibid. *Diligit omnia quæ sunt.* Amorem in Deo esse circa creaturas, verba hæc ostendunt, 1, lib. 3, c. 7, num. 2. 217
 12. *Non est Deus alius, quam tu,* Unitatem Dei locus demonstrat, 1, lib. 1, cap. 6, num. 4. 19
 14. *Tua autem Pater providentia gubernat,* Paternalis providentia Dei circa omnia demonstratur, 1, lib. 3, cap. 10, num. 1. 231

EX ECCLESIAST.

9. *Speciem mulieris multi admirati reprobi fiunt.* Id est, improbi, quod nomen ad electos extendi potest, non vero alterum, 2, lib. 5, cap. 1, num. 1. 500
 15. *Cum amico fideli nulla est comparatio.* Sub ea ratione, qua amicus est bonum amabile amici, eadem Dominus est excellentissimo modo hominis bonum, 1, lib. 1, cap. 8, num. 5. 29
 17. *De negligentia tua purga te cum paucis.* Id est, cum electis, 2, lib. 6, cap. 3, num. 2. 524
 18. *Qui vivit in æternum creavit omnia,* æternitas Dei commendatur, 1, lib. 2, cap. 4, num. 2. 56
 18. *Quis investigabit magnalia ejus, virtutem autem magnitudinis ejus quis enuntiabit, aut quis adjiciet enarrare misericordiam ejus, etc.* Quibus omnibus indicatur infinitas non minus in potestate agendi, quam in perfectione essendi, 1, lib. 3, cap. 9, num. 3. 225
 24. *Qui creavit me requievit in tabernaculo meo.* Per creationem significari generationem, probabile est, 3, lib. 2, cap. 4, num. 8. 582
 Ibid. *De ore altissimi prodit.* Ibi os intellectum significat, 3, lib. 1, cap. 5, num. 5. 550
 39. *Justus cor suum tradet ad vigilandum diluculo, etc. Et si enim Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentiæ replebit illum.* Ubi conditionatam libertatem Dei in agendo ostendit, 1, lib. 3, cap. 6, n. 11. 216
 42. *Cognovit Dominus omnem scientiam.* Per creationem significari generationem probabile est, 3, lib. 2, cap. 4, num. 8. 582

EX ISAIA.

6. *Audivi vocem Domini mei loquentis ad me,* id est Spiritus sancti, qui ad Prophetas loquitur, 3, lib. 2, cap. 5, num. 5. 585
 Ibid. *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus exercituum.* Trinitas personarum ostenditur, 3, lib. 1, cap. 10, num. 1. 563